

Narada Obywatelska o Klimacie – zaproszenie do projektu

[Fundacja Pole Dialogu](#), [Instytut na rzecz Ekorozwoju](#) oraz [Norsensus Mediaforum](#) poszukują 2 gmin (liczących 10 tys.-100 tys. mieszkańców/ek) do udziału w pierwszej fazie projektu: Laboratorium Narady Obywatelskiej o Klimacie.

Główna idea projektu

Planowany przez nas projekt: Narada Obywatelska o Klimacie (dalej NOoK) to w skrócie:

- **włączenie mieszkańców i mieszkańek** w proces decydowania o polityce klimatycznej swojej gminy, zwiększenie zaangażowania, a także podjęcie odpowiedzialności za wprowadzane w gminie rozwiązania proekologiczne;
- **wsparcie gmin** w tworzeniu strategicznych dokumentów klimatycznych z udziałem mieszkańców/ek i wzmocnienie pozycji negocjacyjnej w staraniu się o środki unijne na inwestycje na rzecz klimatu;
- pilotażowe wykorzystanie i adaptacja mało popularnego w Polsce narzędzia partycypacji: **sądów obywatelskich** na potrzeby małych i średnich miast.

Projekt będzie miał dwie fazy:

I. Faza Laboratorium Narady Obywatelskiej o Klimacie – podczas której w 4 gminach (Cieszyn, Świdwin oraz dwie zrekrutowane gminy) przeprowadzone zostaną procesy konsultacji dokumentów strategicznych z wykorzystaniem metody sądów obywatelskich.

II. Faza Ogólnopolskiej Narady Obywatelskiej o Klimacie – podczas której narady ze wsparciem eksperckim oraz z wykorzystaniem materiałów wypracowanych po fazie Laboratorium realizowane będą w kolejnych gminach w Polsce.

Skąd ten pomysł?

Na samorządach w coraz większym stopniu spoczywa odpowiedzialność za lokalne działania związane z reakcją na zmianę klimatu. W gminach tworzone są różnego rodzaju dokumenty i opracowania dotyczące klimatu, w tym Plany Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN), Miejskie Plany Adaptacji (MPA), Programy Ochrony Środowiska (POŚ), czy SECAP (*Sustainable Energy and Climate Action Plan*). Wszystkie one mają w swoich wytycznych założenie współpracy z mieszkańcami, ale w praktyce nieczęsto się ona zdarza – z różnych powodów kadrowych, finansowych, czasowych czy politycznych.

Włączenie komponentu obywatelskiego do opracowania takich dokumentów ma **szereg pozytywnych efektów**:

- zwiększa społeczną akceptację dla planowanych działań proekologicznych, również tych kontrowersyjnych,
- ma działanie edukacyjne i uświadamiające konieczność dążenia do zeroemisyjności i ochrony klimatu, a także pilność i ważność podjęcia działań,
- zwiększa zaangażowanie mieszkańców i ich współodpowiedzialność za sukces wprowadzanej polityki,
- tworzy atmosferę dialogu i współdziałania na rzecz wspólnego ważnego celu
- wzmacnia negocjacyjną pozycję gminy w staraniu się o środki z funduszy unijnych czy też z innych źródeł, jak np. Krajowy Plan Odbudowy na inwestycje infrastrukturalne na rzecz ochrony klimatu,
- daje mandat władzom miasta do wprowadzania często niepopularnych prośrodowiskowych ograniczeń

Ograniczenie zużycia energii w budynkach, inwestowanie w odnawialne źródła energii, gromadzenie wody deszczowej, zazielenianie tkanki miejskiej - działania koordynowane przez samorządy lokalne wymagają szerokiego zaangażowania mieszkańców/ek i biznesu, aby mogły przynieść oczekiwany efekt.

Niejednokrotnie doświadczyliśmy tego w naszych działaniach z gminami, że zapewniając mieszkańcom i mieszkankom odpowiednią rzetelną wiedzę ekspercką i tworząc przestrzeń do merytorycznej dyskusji, stają się oni zaangażowanymi i odpowiedzialnymi partnerami dla władz miasta w debacie o ważnych dla danej społeczności sprawach, unosząc się ponad ideologiczne spory i koncentrując na celu. A cele ekologiczne dla unijnej gospodarki na najbliższe lata są ambitne i wymagające dużych nakładów, pracy oraz współpracy na różnych szczeblach.

Projekt kierujemy do miast liczących od 10 tys. do 100 tys. mieszkańców. W miastach tych istnieje silna potrzeba podjęcia działań na rzecz klimatu, społeczny kapitał mieszkańców i mieszanek do zaangażowania się w procesy partycypacyjne, jak również świadomość władz miasta co do ważności i korzyści takich procesów. Mają one natomiast mniejsze zasoby – i to zarówno finansowe jak i osobowe - do realizacji dużych procesów partycypacyjnych, tj. panele klimatyczne, które odbywają się w ostatnich latach w dużych miastach – w Warszawie, Gdańsku, Lublinie, Łodzi, Wrocławiu, a obecnie w Krakowie i Poznaniu.

Dostrzegamy wartość z zaadaptowania i skrojenia do potrzeb małych i średnich miast innego narzędzia partycypacji, które pomogłoby zrealizować podobne cele jak panele klimatyczne w mniejszej skali.

Gdzie jesteśmy i dokąd idziemy?

Już teraz w naszym zespole realizującym pilotaż porad mamy przedstawicieli gmin: Świdwin oraz Cieszyn. Do końca stycznia będziemy pracować nie w dwóch, tylko w czterech miastach. Do końca marca w każdej gminie przy współudziale urzędników i urzędniczek przeprowadzimy sondaż świadomości klimatycznej wśród mieszkańców i mieszkanki oraz dokonamy eksperckiej diagnozy lokalnych polityk klimatycznych. Wspólnie zdefiniujemy kluczowe zagadnienia dla narady. Marzec to czas rekrutacji osób uczestniczących w naradach, które obradować będą w okresie marzec – czerwiec.

Od lipca zapraszamy do udziału w ogólnopolskiej fali porad i upowszechniania efektów. Oficjalne zakończenie projektu planujemy na kwiecień 2023, natomiast etap pilotażu (do którego zapraszamy) sfinalizujemy w sierpniu 2022 roku.



Co dokładnie będzie się działo?

W ramach Laboratorium w każdej z 4 gmin planujemy:

1. sondaż świadomości ekologicznej mieszkańców i mieszkanki – wspólnie sprawdzimy jak kształtują się postawy ekologiczne mieszkańców/ek gminy oraz wiedza na temat wyzwań klimatycznych. Wyniki badania pozwolą lepiej planować i realizować nasze działania w gminie, ale też pomogą na tworzenie efektywniejszych działań środowiskowych i informacyjnych w Urzędzie.
2. ekspercką diagnozę polityk lokalnych i zdefiniowanie kluczowych zagadnień dla narady – obszaru rekomendacji dla gminnych dokumentów klimatycznych (na tym etapie zdecydujemy czy będzie to PGN, MPA lub SECAP)
3. rekrutację uczestników narady we współpracy z gminą (ok. 12-15 osób zróżnicowanych pod względem wieku, płci, wykształcenia, miejsca zamieszkania w gminie oraz opinii wyrażonych w sondażu)
4. realizację 3-4 spotkań narady, w tym spotkań z ekspertami i dyskusji nad rekomendacjami – w miarę możliwości na żywo, ale dopuszczamy również możliwość realizacji ich w wersji online w sytuacji ograniczeń pandemicznych. Naradę będziemy

prowadzić metodą sądów obywatelskich, co oznacza, że spotkamy się kilka razy na kilkugodzinnych spotkaniach ze stałą grupą mieszkańców/ek. W ramach projektu mieszkańcy i mieszkanki za udział w obradach otrzymują wynagrodzenie oraz wyżywienie. Część spotkań będzie transmitowana na żywo.

5. wypracowanie rekomendacji dla wybranego przez Państwa dokumentu – PGN, MPA, SECAP lub inny strategiczny dokument.

Więcej o metodzie można przeczytać tutaj: <https://partycypacjaobywatelska.pl/strefa-wiedzy/techniki/sady-obywatelskie/>

Jakie wsparcie otrzymuje gmina?

Podsumowując główne korzyści dla gminy z udziału w projekcie:

- stworzenie we współpracy z mieszkańcami rekomendacji do dokumentu strategicznego w zdefiniowanym wspólnie obszarze
- wyniki sondażu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców jako podstawa do dalszych działań edukacyjnych
- wsparcie w etapie rekrutacji uczestników
- przeprowadzenie narad obywatelskich, zapewnienie materiałów dla uczestników oraz rekrutacja i przygotowanie prezentacji ekspertów z danego obszaru (we współpracy z InE), facylitacja dyskusji
- logistyka i organizacja całego procesu, razem z komunikacją i promocją (przy wsparciu kanałów komunikacyjnych gminy), również wynagrodzenie mieszkańców.

Jakie są zobowiązania gminy w ramach udziału w projekcie?

Zobowiązania po stronie gminy wynikające z udziału w projekcie to:

- współpraca z ekspertami na etapie diagnozy i tworzenia obszaru tematycznego dla narady,
- współpraca przy konstruowaniu różnorodnej grupy uczestników i rzetelna rekrutacja mieszkańców – dane dotyczące tego, jakie czynniki powinniśmy uwzględnić, żeby grupa stanowiła „gminę w pigułce”,
- wsparcie komunikacyjne, promocyjne, wykorzystanie kanałów dotarcia do mieszkańców,
- udostępnienie sali na narady,
- zapewnienie obsługi fotograficznej części spotkań,
- otwarcie i zamknięcie obrad z deklaracją poważnego potraktowania wypracowanych przez naradę rekomendacji i uwzględnienia ich w dokumencie oraz polityce gminy,
- podzielenie się refleksjami z procesu do późniejszego wykorzystania w promocji projektu w kolejnym etapie (opcjonalnie w formie nagrania video),
- konsultacja tworzonych narzędzi i materiałów dla kolejnych gmin.

Jak się zgłosić?

Jeśli chcieliby Państwo zgłosić swoją gminę do udziału w projekcie z ramienia Burmistrza, Prezydenta, Rady Miasta lub innej decyzyjnej jednostki zapraszamy do rejestracji przez krótki, elektroniczny formularz:

<https://poledialogu.typeform.com/to/SIXcq0ug>

Rekrutacja trwa do 31 stycznia!

Jeśli mieliby Państwo pytania odnośnie projektu, zapraszamy do kontaktu:

Fundacja Pole Dialogu, Mateusz Wojcieszak, m.wojcieszak@poledialogu.org.pl,
tel. 793 638 701

**Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy,
finansowanego z Funduszy EOG.**